

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXVI. — Izdan in razposlan dne 24. junija 1882.

74.

Dopustno pismo od 19. maja 1882,
za lokomotivno železnico od Schwehata v Mannersdorf.

M i F r a n c J o ž e f P r v i,
po milosti Božji cesar avstrijski,

apostolski kralj ogerski, kralj češki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimirski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda krakovski, vojvoda lotarinški, saleburški, štirski, koroški, kranjski, bukovinski, gornje-sleški in dolnje-sleški; véliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd. itd. itd.

Ker je baron Oskar Lazarini zaprosil, da bi mu se dala dopustitev ali koncesija v delo in rabo lokalne železnice od postaje Schwechat v državni vršbi stoječe po cesarici Elizabeti slovoče železnice v Mannersdorf, vzvidelo Nam se je z ozirom na občno korist tega podjetja imenovanemu prositelju po postavi o dopuščanju železnice od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238) in postavi od 25. maja 1880 (Drž. zak. št. 56) to dopustitev podeliti také le:

§. 1.

Dajemo koncesionarju pravico narediti in uživati lokomotivno železnico od postaje Schwechat cesarične Elizabetine v državni vršbi stoječe železnice na Gross-Schwechat, Fischamend in Schwadorf v Mannersdorf.

Dalje bode koncesionarjeva dolžnost, na zahtev državne uprave krila od tu koncesionirane železnice

- a) od Schwadorfa v Grammat-Neusiedl v stik s progo avstrijske državno-železnične družbe od Dunaja v Bruck;
- b) od nekega mesta koncesionirane železnice v Hainburg, eventualno samo tisto teh kril, gledé katerega to državna uprava določi, tedaj izvesti, kadar bode poobrestitev in razdolžba (amortizacija) v to potrebne napravne glavnice s tovornimi pogodbami ali z drugimi opravami dotičnikov ali kakor si koli drugače bodi zagotovljena.

§. 2.

Železnici, ki je predmet te dopustnice, dodeljujejo se naslednja olajšila:

- a) oprostitev od štampiljev in pristojbin za vse pogodbe, knjižne vpise, vloge in druge listine v nabavo kapitala in zagotovilo obresti od kapitala in vršbe do časa, ko se začne vršba voznje, in za pridobitev zemljišč, za delo in opravo železnično do konca prvega vršbenega leta;
- b) oprostitev od štampiljev in pristojbin za prvo izdatbo delnic z interimalnimi listi vred, kakor tudi od presnemščine, kar se je nabere o nakupu zemljišča;
- c) oprostitev od pristojbin in taks, dolžnih za podeljeno to koncesijo in za izdatbo dopustnice;
- d) oprostitev od pridobnine in dohodarine, od plačevanja štampeljskih pristojbin kuponom in tako tudi od vsakega novega davka, kateri bi se utegnili vvesti s prihodnjimi postavami, na trideset (30) let od dne današnjega.

§. 3.

Koncesionar je dolžen, delo lokalne železnice od Schwechata v Mannersdorf precej začeti, in najdalje v poldrugem letu od današnjega dne računeč dokončati, dodelano železnico precej v občno službo izročiti ter voznjo po njej ves čas, dokler traja koncesija, nepretrgoma vzdržavati.

Da bode zgornjega roka za delo držal se, dolžen je koncesionar državni upravi dati varnost, položivši kavecije dvajsettisoč (20.000) goldinarjev v vrednotnicah, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako ne bi izpolnil zgornje dolžnosti, sme se izreči, da je kavecija ta propala.

§. 4.

Da izdela dopuščeno lokalno železnico, priteza se koncesionarju pravica razlastitve (razvojitve) po določilih dotičnih postavnih propisov.

Ista pravica se koncesionarju dodeli tudi zastran tistih krilnih železnic, ki bi se imele narediti do posameznih obrtniških zavodov in do Litavskih kamenarnic, in ako bi državna uprava spoznala, da jih je v javnem interesu napraviti.

§. 5.

Koncesionarju se je ob delu in rabi dopuščene ceste držati tega, kar ustanavlja to odpustno pismo, in dopustilnih uvetov, ki jih postavi trgovinsko mini-

sterstvo, ter tudi tega, kar velevajo semkaj meréči zakoni in ukazi, zlasti železnocestni dopustni zakon od 14. septembra 1854 (Drž. zak. št. 238) in železnocestni vršbeni red od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1) in pa zakonov in ukazov, kateri se morebiti pozneje dadó.

Kar se pa vršbe ali vožnje same tiče, odpuščajo se varnostne naredbe propisane v redu železnocestne vožnje in dotičnih dodatnih ukazih v toliko, kolikor se bode z ozirom na znižano maksimalno brzino trgovinskemu ministerstvu zdelo, da se smejo, ter bodo na to stran veljali dotični posebni propisi, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo.

§. 6.

Koncesionarju priteza se pravica, s posebnim odobrenjem državne uprave in pod uveti, ki jih ona postavi, ali ustanoviti delničarsko družbo, ali pravice in dolžnosti izviraajoče iz tega dopustila predjati na uže obstoječo delničarsko družbo.

Družba, katera se napravi, stopi v vse pravice in dolžnosti koncesionarjeve.

Predstvene obligacije ne smejo se izdajati.

Nasproti daje se koncesionarju pravica, do treh petin ($\frac{3}{5}$) nominalne napravne glavnice izdati predstvene delnice, ki imajo gledé obrestovanja in razdolžbe predstvo pred založnimi delnicami.

Vso napravno delnico bode po črteži ki ga odobri državna uprava, razdolžiti še dokler traja koncesija.

Družbena pravila in obrazci delnic (akcij), ki se izdadó, potrebujejo odobrenja državne uprave.

§. 7.

Transporti vojakov naj bodo po znižanih tarifnih cenah, in to po tistih določilih o tem ter o polajšilih potujočim vojakom, katera ta čas veljajo pri železnici cesarice Elizabete stoječi v državni vršbi.

Ta določila obsezajo tudi deželno brambovstvo obéh državnih polovic, tirolske deželne strelce, in to ne samo ob potovanji na račun državne blagajnice, nego tudi ob službenem potovanji na svoj račun k vajam v orožji in priglednim zborom, potem vojaško stražno krdelo civilnih sodišč Dunajskih, žandarstvo, ter po vojaški osnovano finančno in varnostno stražo.

Koncesionar se zavezuje, pristati na dogovor med avstrijskimi železnocestnimi društvi ukrenen o nabavi in imetji opravnih reči za vojaške transporte in o vzajemnem pomaganji z vozili ob večjih vojaških transportih, potem na organska določila in na služabni propis o bojnih železnocestnih oddelkih, ter tudi na potlejšnji, 1. junija 1871 obveljavši dogovor o transportu takih bolnikov in ranjencev, katere je ležeče prevažati ob troških vojaške blagajnice.

Tako je tudi dolžan pristati na dogovor, katerega je z železnocestnimi društvi ukreniti o vzajemnem pripomaganji z osebjem ob velikih vojaških transportih in na propis o vojaških transportih po železnicah.

Te dolžnosti koncesijonar ima samo v toliko, kolikor se njih izpolnjevanje z ozirom na drugotnost te železnice in na polajšila vsled tega dodeljena gledé naprave, opreme in cele vršbe zdi biti zvršljivo, o čemer razloka pristoji trgovinskemu ministerstvu.

Koncesijonar se zavezuje, da se hoče pri oddajanji služeb v zmislu postave od 19. aprila 1872 (Drž. zak. št. 60) ozirati na doslužene podoficirje iz vojstva, vojnega pomorstva in deželnega brambovstva.

§. 8.

Dopustna doba in z njo vred v §. 9. lit. b) železnocestnega dopustnega zakona, izrečena obramba proti napravi novih železnic se ustanavlja na devetdeset (90) let, štejoč od današnjega dneva, in mine po tem roku.

Državna uprava sme tudi izreči, da je koncesija izgubila svojo moč, ako se ne bi dostal rok, v §. 3 ustanovljen začetku in zvršetku delanja in začetku ter vzdržbi vožnje, in bi se prestop roka ne mogel opravičiti v zmislu §. 11^{ea}, lit. b) železnocestnega dopustnega zakona niti ne posebno s političnimi ali novčnimi krizami.

§. 9.

Koncesijonar se zavezuje, da hoče državni upravi na nje zahtev vsak čas, dopustiti soporabo železnice, ki je predmet pričujoče dopustnice, za promet železnic stoječih v državni vršbi ter zdaj ali v bodoče staknjenih z njo, takó, da ima državna uprava pravico, cele vlake ali posamične vozove, ki jim je z državno vršbene na drugo železnico prestopiti, prek vmes ležeče koncesijonirane železnice odpravljati s svojimi vozilnimi močmi državne vršbene uprave, pod svobodno ustanovitvijo tarife za plačilo odškodbe, ki se soglasno dogovori, eventualno po razsvojitvi postavi, ali dati jih odpravljati s koncesijonarjevimi močmi, kolikor to ne moti lastne pravilne vršbe po lokalni železnici, za katere soporabo ide, in kolikor je povišano zahtevanje od nje z ozirom na drugotnost te železnice in na polajšila vsled tega dodeljena gledé naprave, opreme in cele vršbe še dopustno.

§. 10.

Državna uprava si prihranja pravico, da more vselej koncesijonirano železnico, ko bode dodelana in v službo izročena, odkupiti.

Ta odkupna pravica pridržuje se sosebno za ta slučaj, ko bi se državna uprava odločila, izvesti ob državnem trošku proti ogerski deželni meji železnico, ki bi se stikala s tu koncesijonirano.

Za zvršbo odkupne pravice naj veljajo naslednja določila:

1. Ako bi se železnica odkupila pred iztekom petega vršbenega leta, najti se srednji letni čisti donos vršbene dobe, ki je minila pred odkupnim dnem.

2. Ako se odkupi po izteku petega vršbenega leta, sešteje se, da se določi odkupščina, letni čisti dohodki, kar jih je podjetje imelo v poslednjih petih

letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti dohodki dveh najslabejših let in povprečni čisti dohodek ostalih treh let se izračuni.

3. Ako bi vendar tako (točka 1 in 2) najdeni srednji čisti dohodek ne dosegel vsaj letnine potrebne za obresti po 5°/_o imenske napravne glavnice, ki jo je dovolila državna uprava, in za nje odplačilo v dobi, dokler traja koncesija, — tedaj se ta letnina vzame kot čisti donos odmeri odkupščine v podlogo.

4. Za odkupščino naj veljá tist iznos, ki je primeren kapitalni vrednosti računsko najdeni na temelji petodstotnih obresti letnih rent, kar jih do iztečaja koncesije za izplačilo dospè.

5. Odkupščina se izplača brez razlike časa, v katerem se železnica odkupi, po izboru državne uprave ali v gotovem novci ali v državnih zadolžnicah, po ceni Dunajske borse, ki so jo imele dan pred djanskim izplačilom.

6. Po cifri določeni resnični in tako tudi nominalni kapital v napravo potrebuje odobrenja državne uprave.

Gledé resnične napravne glavnice naj veljá to načelo, da se razen troškov na sestavo projekta, na delo in opravilo železnice resnično uporabljenih in prav izkazanih s interkalarnimi obrestmi po pet od sto, ki so bile med delanjem resnično izplačane, ne smejo v račun postavljati nikakeršni drugi, po imenu nikaki troški za dobavo novcev.

7. Po odkupu železnice in z dnem tega odkupa pride država izplačavši odkupščino brez drugega vračila v last in užitek te tukaj koncesijonirane železnice z vsemi dotičnimi rečmi, naj bodo premične ali nepremične, tudi vozilnega parka in zaloge materijala, in pa vršbenega in pričuvnega zaloga, narejenega iz naprave glavnice, kolikor ti zalogi niso z odobrenjem državne uprave po svojem namenu celoma ali deloma uže uporabljeni.

§. 11.

Ko mine dopustilo in tist dan, kadar mine, preide na državo brez vračila neobremenjena svojina in užitek dopuščene železnice, in vse premične in nepremične pritikline, tudi vozilnega parka in zaloga materijala, in pa vršbenega in pričuvnega zaloga, narejenega iz naprave glavnice, kolikor ti zalogi niso z odobrenjem državne uprave po svojem namenu celoma ali deloma uže uporabljeni.

Ako to dopustilo mine, ter tudi, ako se odkupi železnica (§. 10), ostaja koncesionarju last rezervnega zaloga napravljenega iz lastnih dohodkov podjetja in kar ima denarjev terjati, po tem last posebnih del in poslopij napravljenih ali pridobljenih iz lastnega imetka, katere je sezidal ali si pridobil vsled pooblastila od državne uprave z izrečnim pristavkom, da ne bodo pritiklina železnici.

§. 12.

Državna uprava ima pravico, uvèriti se, da so dela železne ceste ter tudi vršbena opravila, po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo in oziroma odpravijo.

V oziru na odkupno pravico, pristoječo državni upravi po §. 10, dolžnost je koncesionarjeva, pogodbe o delu in dobavi pred sklenitvijo položiti v odobrenje pred državno upravo. Tudi ima državna uprava pravico, po svojem človeku pregledovati gospodarjenje in sosebno po nadzornikih ob koncesionarjevem trošku pošiljanih kakor si ji koli pozdi primerno prigledovati, da se delo izvede po projektu in po pogodbi.

Komisar, katerega postavi državna uprava, tudi sme, kolikorkrat se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, kateri veljá za družbe načelništvo, ter k občnim zborom, in ustavljati vse sklepe in naredbe nasprotne zakonom ali družbenim pravilom, oziroma kvarne državni koristi.

Za tu ustanovljeno nadziranje železnocestnega podjetja, koncesionar ne plačuje povračila v državno blagajno, takisto se on odvezuje dolžnosti, izrečenih v §. 89 reda železnocestne vožnje od 16. novembra 1851 (Drž. zak. od l. 1852 št. 1) gledé povračila večjih troškov, ki bi se nabrali po policijskem ali dohodarstvenem nadzoru, in gledé dolžnosti, zastonj nabaviti in vzdržavati uradne prostorije.

§. 13.

Državni upravi se dalje prihranja pravica, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila po večkrat prelomile ali opustile dolžnosti, naložene v dopustnici, v dopustilnih uvetih, ali v zakonih, poprijeti se naredeb, primernih zakonom ter po okolnostih — še predno izteče koncesija, — izreči da je ista ugasnila.

Resno opominjáje vsacega, da ne dela zoper to, kar ustanovljuje le-ta dopustnica, in dodeljujoč koncesionarju pravico, zastran izkazne škode pred Našimi sodišči zahtevati odméne, dajemo vsem oblastvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to dopustnico in vsem tem, kar se v njej ustanavlja.

V dokaz tega izdajemo to pismo, naudarjeno z Našim velikim pečatom, v Našem cesarstva glavnem in prestolnem mestu na Dunaji, devetnajstega dne meseca maja, v letu po odrešenji sveta tisoč osem sto osemdesetem drugim, Našega cesarjevanja tridesetem četrtem.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Pino s. r.

Dunajewski s. r.

75.**Razglas trgovinskega ministerstva v dogovoru z ministerstvom za notranje reči od 1. junija 1882,****o prepovedi krošnjarjenja v zdravilišči Gräfenberg-Freiwaldau.**

Z odnosom na t. m. razglas od 26. decembra 1881 (Drž. zak. od l. 1882 št. 4) in na dotične dodatke prepoveduje se na podlogi §^{ta} 10 cesarskega patenta od 4. septembra 1852 (Drž. zak. št. 252) in §. 5 dotičnega zvršitvenega propisa krošnjarstvo tudi v zdravilišči Gräfenberg-Freiwaldau v tisti letni dobi, v kateri se gostje tjekaj ozdravljat hodijo, t. j. vsako leto od 1. dne maja do 30. dne septembra meseca.

Kakor se samo po sebi razumè, tudi ta prepoved z óno vred, ki jo obseza gori v misel vzeti t. m. razglas, ní uporabna na ljudi iz krajev navedenih v §. 17 patenta krošnjarskega in v dotičnih dodatnih ukazih, kateri so gledé krošnjarstva ali pohišne kupčije seosebno pogodovani.

Taaffe s. r.**Dunajewski** s. r.**Pino** s. r.**76.****Postava od 10. junija 1882,****o podpiranju potrebnih vdov in sirot od vojaških oseb, ki so o povodu nepokojev v južni Dalmaciji in zasedenem ozemlju padle ali vsled prejetih ran ali prestanih o vojski težav umrle.**

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó :

Člen I.

Vladi se daje oblast, narejati, da se tistim pomoči potrebnim vdovam in sirotam vojaških ljudi, padših ali umrših vsled tega, ker so ranjeni bili ali v vojski velike težave pretrpeli, katere se podpirajo na podlogi §^{ta} 22 postave od 13. junija 1880, o vojaški taksi, vojaško-takšnem zalogu in podpiranju pomoči potrebnih rodovin v vojsko poklicanih, — tudi po tem ko šest mesecev poteče in dotle, dokler ne pride v moč v §. 16 v misel vzeta postava, iz vojaško-taksnega zaloga daje neogibno potrebna podporščina med mejami dotičnih določil, ki jih postava o vojaški taksi gledé pristojbin obseza.

Vdovam in sirotam gažistov stoječega vojstva in deželne brambe, kateri so vsled zdanjih nemirov na južni Dalmaciji in v zasedenem ozemlju padli ali vsled prejetih ran ali o vojski prestanih težav umrli, naj se dotle, dokler ne pride v moč omenjena postava o preskrbi, pristojéči jim po zdanjih pravilih preskrbovalni užitki takisto dajó iz zaloga vojaške takse :

Člen II.

Ta postava pride v moč z dnem razglašenja ter se nje izvršitev naroča Mojemu ministru za deželno bran in Mojemu finančnemu ministru.

V Schönbrunnu, dne 10. junija 1882.

Franc Jožef s. r.

Taaffe s. r.

Welsersheimb s. r.

Dunajewski s. r.

77.

Ukaz skupnega ministerstva od 20. junija 1882,

da se djalnost porotnih sodišč za Kotorsko okrožno sodišče v Dalmaciji ustavlja.

Na podlogi §^{fa} 1 postave od 23. maja 1873 (Drž. zak. št. 120) ukazuje skupno ministerstvo dovprašavši vrhovni sodni dvor takó:

Djalnost porotnih sodišč ustavlja se na leto dni od dne, katerega bode razglašen ta ukaz, za ves okoliš Kotorskega okrožnega sodišča v kraljevini dalmatinski gledé vseh pod sodno oblast istega spadajočih hudodelstev in pregreškov, kakor so navedeni v členu VI postave kazensko-pravdni red vvajajoče od 23. maja 1873 (Drž. zak. št. 119).

Taaffe s. r.

Ziemiałkowski s. r.

Falkenhayn s. r.

Pražák s. r.

Conrad s. r.

Welsersheimb s. r.

Dunajewski s. r.

Pino s. r.